

FULL d'INNOVACIÓ DOCENT en EDUCACIÓ SUPERIOR

11

juliol

06

SUMARI

«Avui parlem...»

- Els professors de la UAB que treballen en l'EEES

«Què en podeu dir de...»

- IV Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació (CIDUI) 2006

«Coneixes...?»

- Biblioteca virtual per al treball en ECTS

«Informacions»

- Jornada de Campus d'Innovació Docent a la UAB 2006

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

AVUI PARLEM...

Els professors de la UAB que treballen en l'EEES

T'has posat a pensar en quants professors estan implicats en l'adaptació de les seves assignatures a l'EEES? No fa tant de temps que algunes titulacions van iniciar aquest difícil camí adaptant les assignatures obligatòries del segon semestre del curs 2003-2004. Poc se sabia llavors de l'ECTS (Sistema de Transferència de Crèdits Europeu), però amb la creativitat d'alguns, la disposició d'uns altres o pel fet d'estar immersos en les titulacions *pilot*, es va començar la construcció de l'espai europeu a la UAB.

Encara que van ser moltes les dificultats, pocs els suports i sovint massa els papers que van desbordar l'activitat, el cas és que avui hi ha un gran nombre d'assignatures adaptant-se a l'ECTS. Però, sabem què es fa? Quin és el fruit de l'experiència? Algunes dades per reflexionar:

que es transfereixen, que circulen i que es transformen en noves realitats. Les experiències d'altres professors, els seus coneixements i les seves aplicacions poden ser el combustible indispensable per innovar; però sobretot, el fet de compartir les experiències forma els fonaments per construir el treball en equip.

Fa uns dies heu rebut un nou *Full*. Es titula *Full d'Experiències d'Innovació Docent en Educació Superior*. La raó de ser d'aquesta nova publicació és compartir el coneixement. Quan analitzes les dades que hem presentat anteriorment, se t'ocorre que no es pot *tancar el coneixement* sinó que cal difondre'l *per construir sobre ell* i que la millor manera de fer-ho és afavorir la seva difusió creant un espai nou de publicació en què professors, grups de professors o els representants d'una titulació expliquin les

Titulacions Pla Pilot	Assignatures 2004-2005	Assignatures 2005-2006
11	1r curs: 97	1r i 2n curs: 97 + 102
6	—	1r curs: 53
Total d'assignatures el curs 2005-2006 en clau de l'EEES		252

En aquest moment, al campus es treballen estratègies d'ensenyament-aprenentatge en clau de l'EEES en 252 assignatures. Si pensem que cadascuna la imparteixen almenys dos professors, 502 professors, aproximadament, posen tot el seu esforç i treball per fer de la seva tasca docent un repte d'acord amb l'EEES.

El personal acadèmic de la UAB el formen 2.908 persones; són docents i investigadors dels quals un 18 % s'han immers, en molt poc espai de temps, en aquesta construcció de l'espai europeu.

Però, sabem exactament què es fa? Per què pot interessar-nos?

Se m'ocorre una resposta simple a la segona pregunta: per innovar. Algú va dir que innovar és una aventura que sorgeix de la ment i creix a través de la comunicació i el treball constant fins a convertir-se en una realitat. Són idees

seves experiències. Algunes d'aquestes experiències seran pròximes a la nostra realitat, altres, diferents... però segur que, en llegir-les, se'ns ocorraran nous plantejaments docents o es ratificaran els que nosaltres també estem fent; a més a més, els seus autors ens obren les portes perquè ens posem d'acord amb ells per explicar-nos directament les seves *bones pràctiques* i poder treballar plegats.

Actualment ja estan coberts els números d'aquest any i una bona part del següent, la qual cosa confirma la nostra idea que són molts els professors i col·lectius que tenen experiències docents per explicar i per compartir.

L'IDES, amb aquest suggeriment, simplement assumeix un paper de facilitador i el compromís d'afavorir la implicació i la difusió de les noves idees.

Maite Martínez
Directora de l'IDES

QUÈ EN PODEU DIR DE...

IV Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació (CIDUI) 2006

«L'experiència d'una assignatura portada amb crèdits europeus: preguntes i respostes», «El treball cooperatiu a l'aula universitària com a estratègia que afavoreix compartir el coneixement», «Estratègies d'innovació docent a les assignatures mediambientals d'estudis científicotècnics»...

Aquests són alguns dels títols de les comunicacions presentades pels docents de la nostra universitat seleccionades per participar al IV Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació (CIDUI).

Aquest congrés, organitzat per set universitats públiques catalanes, va tenir lloc els dies 5, 6 i 7 de juliol de 2006 a Barcelona.

El CIDUI, del qual celebrem la quarta edició, s'ha anat transformant en un referent obligat per als professors universitaris vinculats als processos d'innovació i de qualitat de les seves universitats.

Com cada dos anys, el CIDUI es planteja complir els seus objectius inicials:

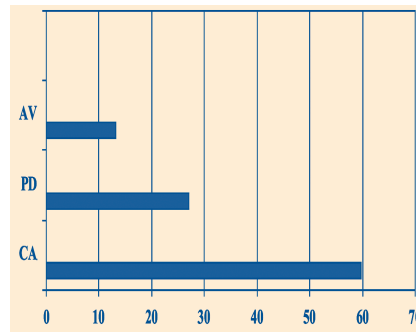
- Fomentar l'intercanvi d'experiències docents.
- Contribuir a la millora de l'activitat docent de les universitats.
- Afavorir la cooperació i l'intercanvi entre universitats i xarxes d'universitats en temes de qualitat docent.

Per a aquesta quarta edició i amb la perspectiva de reflexionar sobre les exigències que planteja al professorat el compromís amb la qualitat docent, s'han triat tres temes centrals sobre els quals els acadèmics de qualsevol país poden presentar comunicacions; aquests temes són:

- Context d'aprenentatge (CA): estratègies, recursos i tecnologies.
- Planificació docent (PD): perfils de competències, objectius, continguts i activitats.
- Sistemes alternatius d'avaluació dels aprenentatges (AV).

Des de la unitat IDES, la Universitat Autònoma de Barcelona porta la Secretaria Executiva del Congrés. Aquesta funció implica la gestió completa dels participants, des del procés de lliurament de comunicacions abreviades per a la seva avaluació, fins al tancament del Congrés, que finalitza amb el lliurament dels certificats i dels llibres d'actes.

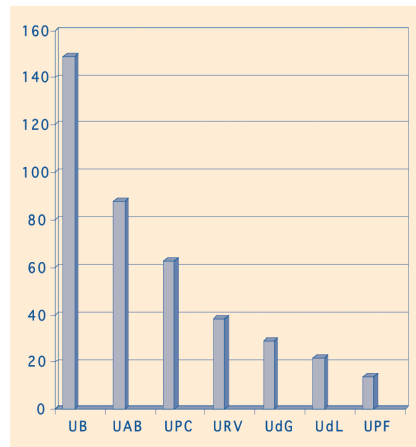
El gener del 2006 es va obrir el procés de recepció de comunicacions abreviades perquè fossin avaluades pel comitè científic. El nombre de comunicacions va sobrepassar amb escreix les expectatives dels organitzadors. Es van arribar a presentar 883 comunicacions dels temes següents: 527 de contextos d'aprenentatge (59,7 %), 240 de planificació docent (27,2 %) i 116 de sistemes alternatius d'avaluació (13,1 %). El gràfic 1 mostra aquesta distribució:

Gràfic 1. Percentatge de comunicacions presentades de cada tema

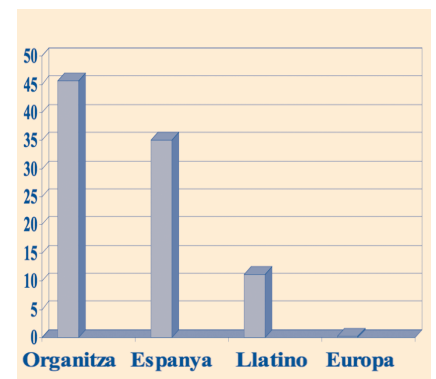
Van arribar propostes d'universitats catalanes, espanyoles i llatinoamericanes. Va destacar la presència de la UAB, amb un total de 88 propostes de comunicacions, fet que la va convertir en la segona universitat amb més representació després de la Universitat de Barcelona.

El gràfic 2 mostra el nombre de comunicacions presentades per les universitats organitzadores del CIDUI.

Gràfic 2. Nombre de comunicacions presentades per les universitats organitzadores del CIDUI

El gràfic 3 mostra, del total de comunicacions, el percentatge de comunicacions presentades per les universitats organitzadores (45,6 %), per la resta d'universitats de l'Estat espanyol (35,1 %) i per les universitats llatinoamericanes (11,3 %). Cal destacar la participació de la Universitat Politècnica de València, de la Universitat del País Basc i de la Universitat de Saragossa, amb 37 comunicacions cadascuna. Quant a les universitats europees, el Centre Universitari de França ha presentat una comunicació i la Universitat de Lisboa, dues.

Gràfic 3. Percentatge de comunicacions presentades pel conjunt de les universitats

Un comitè científic, format per destacats acadèmics nacionals i estrangers, va determinar que es podien presentar al Congrés 666 comunicacions, és a dir, aproximadament el 75 % de les propostes de comunicacions rebudes. Es van acceptar 71 comunicacions de la UAB, la qual cosa equival al 80 % del total de comunicacions presentades per la nostra universitat; aquest percentatge ens mostra la bona qualitat de les comunicacions lliurades.

En les comunicacions lliurades pels professors de la nostra universitat, destaquen temes com propostes de transformació a crèdits europeus ECTS de les assignatures, metodologies PBL (*problem based learning*), identificació, formació i avaluació de competències, funcions i escenaris docents a l'EEES, etc., que mostren la sensibilitat dels professors amb tot allò relacionat amb l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES).

Tota la informació del Congrés es troba a: [HTTP://CIDUI.UPC.EDU](http://CIDUI.UPC.EDU)

MANUEL CORNEJO CANELO
Secretaria Executiva IV CIDUI

CONEXES...?

Biblioteca virtual per al treball en ECTS¹

En el context de la prova pilot DURSI de la titulació de Publicitat i Relacions Públiques, s'està construint una plataforma digital per facilitar i donar suport a l'estudi autònom dels estudiants. Aquesta plataforma, que es constitueix com la Biblioteca de Recursos Virtuals, és un projecte amb el suport de l'IDES orientat a desenvolupar un espai virtual o digital de materials científics i didàctics organitzats per titulacions (pla d'estudis, llibres, revistes, enllaços, etc.), atenent criteris de rellevància, i amb una dimensió assequible per a l'estudiant per tal de facilitar-li l'autoaprenentatge al llarg de tota la titulació.

La nova metodologia docent –el model que inspira el concepte de crèdit europeu (ECTS)– promou el procés de treball autònom on, a més de les hores de classe, els estudiants han de responsabilitzar-se del seu aprenentatge. Per tant, necessiten tenir accés als recursos acadèmics de les seves titulacions (en la seva majoria arxivats i catalogats a les biblioteques de la UAB). En aquest sentit, el Brevia (Biblioteca de Recursos Virtuals per a l'Autoaprenentatge) és un mitjà d'orientació a informacions específiques de cada titulació.

En ser un projecte de l'IDES, se segueixen uns criteris comuns d'estructuració, de tipologia i de selecció dels materials o recursos que s'ofereixen en totes les titulacions de la UAB que desenvolupen el Brevia. En primer lloc, aquesta plataforma s'estructura en set apartats: els recursos monogràfics, els diccionaris i les enciclopèdies, els audiovisuals, les bases de dades, els portals de recursos, les institucions de referència i el programari d'utilitat. Aquests apartats contenen materials de tipus molt divers, com glossaris, manuals, textos de referència, articles seleccionats, informes, problemes, casos, tutorials, activitats de camp o laboratori, simulacions, vídeos o bases de dades (vegeu la figura 1). Tots els recursos que conté el Brevia són materials digitals. Tot i això, s'informa de documents en versions en paper o en format analògic. En efecte, no es tracta d'estructurar i crear una segona biblioteca, sinó de facilitar als estudiants informacions rellevants per al seu aprenentatge.

El Brevia està orientat principalment als estudiants, però també el pot utilitzar el professorat per a la docència. Els professors, d'una banda, tenen al seu abast una bibliografia virtual àmplia (no només es podrà accedir a les versions digitals de llibres, sinó també als direc-

Obres de referència	Monografies d'accés digital i recull de les obres més esmentades en les bibliografies dels programes de la titulació. S'hi ofereixen obres nacionals i internacionals de publicitat, màrqueting, relacions públiques i disseny.
Revistes	Revistes del sector d'ús més habitual per al sector professional, acadèmic i investigador; a les quals es pot accedir directament a la subscripció.
Bases de dades	Bases de dades externes de materials de comunicació empresarial, sigui d'esports, imatges, sons, tipografies o materials audiovisuals.
Directoris	S'hi presenten directoris nacionals i internacionals que tracten temes de comunicació, màrqueting, relacions públiques i disseny. També es fa referència a alguns blogs sectorials.
Institucions	Índex dels principals llocs web d'empreses, associacions, col·legis i col·lectius del sector de la comunicació comercial, ordenats segons l'àmbit català, espanyol o internacional.
Festivals	Índex dels principals festivals nacionals i internacionals del sector.
Altres	• Diccionaris i glossaris tècnics i professionals • Formació per ampliar coneixements acadèmics • Programari i eines informàtiques de suport per a la titulació

Figura 1. Taula de l'estructura dels recursos disponibles en el Brevia de Publicitat i Relacions Públiques.

toris, bases de dades seleccionades, etc.) per recomanar o, fins i tot, per consultar a classe.

En la seva elaboració, un comitè científic designat dintre de la titulació té la funció de seleccionar (com a màxim dos-cents documents) i actualitzar el material del Brevia per garantir als estudiants un volum manejable dels recursos que se'ls ofereixen i un nivell mínim d'utilitat d'aquests materials. Les dificultats d'implantació d'un sistema com el de la Biblioteca Virtual no recauen solament en la manca d'hàbit existent en els estudis presencials d'una eina com aquesta; cal, també, preparar l'espai virtual i gestionar-lo eficaçment (vegeu la figura 2). Els primers resultats ens indiquen que és determinant definir què s'hi penja i què no, evitant l'arbitrarietat i seguint uns criteris d'utilitat acadèmica, de millora i de suport docent.

Amb la posada en funcionament de la Biblioteca Virtual (Brevia) s'espera que s'incrementi progressivament l'ús dels recursos digitals a través del Campus Virtual, tant per part dels alumnes com per part dels professors. El curs 2005-2006 representa, doncs, la posada en funcionament de l'espai virtual de la titulació que permet desenvolupar un pont des de i per a la biblioteca, de manera que s'ofereixi a l'estudiant un guany en autonomia en el seu aprenentatge.

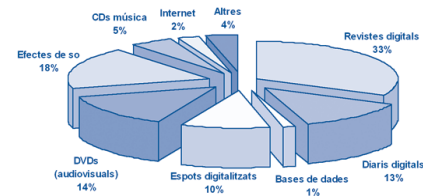

Figura 2. Enquesta sobre els recursos digitals disponibles que ja solien usar els estudiants de la titulació. Enquesta als estudiants dels quatre cursos de la titulació de Publicitat i Relacions Públiques (abril de 2006)

Figura 3. Visualització d'un dels apartats del projecte Brevia (Biblioteca de Recursos Virtuals per a l'Autoaprenentatge)

DANIEL TENA
Vicedegà de Docència
Facultat de Ciències de la Comunicació

¹ Aquest treball és fruit del Grup de Recerca en Publicitat (GRP) del Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat de la UAB i s'ha desenvolupat a partir de la Convocatòria d'Ajuts 2005 per a Projectes d'Innovació Docent (MQD). El grup de treball el formen: Dr. Daniel Tena, Dr. David Roca, Ana Entenza, José Manuel Martínez Bouza, Anna Fajula, Ana María Enrique, Dr. Jordi Fernández Cuesta, Núria Tébar, Mònica Kruglianskas, Leonor Balbuena, Viviana Díaz, Leire Agirrezabala i Cristina Fàbregas.

INFORMACIONS

Jornades de Campus d'Innovació Docent a la UAB 2006

El 20 de setembre de 2006 tindrà lloc a l'Hotel Campus la III Jornada d'Innovació Docent a la UAB, organitzada per l'IDES. L'objectiu és donar a conèixer les innovacions i les experiències docents que es duen a terme a la nostra universitat amb la finalitat de poder-les compartir, anar millorant la nostra realitat docent i anar construint entre tots el camí cap a l'EEES. Aquest camí ens suggereix noves metodologies docents, noves formes d'aprendre, noves formes d'avaluar, etc.

1. Estratègies d'aprenentatge: metodologies docents, autoaprenentatge, etc.

2. Avaluació dels aprenentatges: sistemes d'avaluació, avaluació continuada, autoavaluació, etc.

3. Recursos virtuals: bimodalitat, semipresencialitat, campus virtual, estudi autònom, etc.

4. Planificació docent: perfils de competències, transversalitat, coordinació, etc.

Les **dates previstes** són les següents:

- Data límit de presentació de resums: 6 de juliol de 2006.

- Data límit de lliurament de comunicacions completes: 8 de setembre de 2006.

- Data de comunicació d'acceptació de la proposta: 14 de juliol de 2006.

La informació de la Jornada, els formularis d'inscripció i d'enviament de resums, així com també qualsevol canvi sobre les dates previstes, els trobareu a:

[HTTP://WWW.UAB.ES/IDES](http://www.uab.es/ides)

A la Jornada, hi poden participar tots els professors de la UAB presentant una comunicació oral o escrita (pòster) sobre una iniciativa o experiència docent innovadora, o bé participant-hi com a assistents. La inscripció és gratuïta.

En l'organització de la Jornada d'enguany, hi participen activament els professors que estan fent un projecte d'innovació o de millora de la qualitat docent finançat pel DURSI (MQD) o per la UAB.

Els **eixos temàtics** preferents d'enguany són:

NOVETATS

- Per tal de facilitar l'assistència dels participants a les presentacions que els interessin més, els resums tindrán un apartat on s'especificarà l'àmbit d'interès de la innovació. Els resums es publicaran i es lliuraran amb el material de la Jornada.
- Les comunicacions senceres es publicaran en un CD-ROM.
- Els coautors de les comunicacions que assisteixin a la Jornada s'han d'inscriure a l'apartat corresponent per tal d'obtenir el certificat d'assistència.

Comptem amb la vostra assistència i participació!

Si teniu qualsevol dubte o necessiteu algun aclariment, contacteu amb l'IDES.

ELENA AÑAÑOS
Àmbit d'Innovació IDES

Unitat d'Innovació Docent
en Educació Superior (IDES)

Edifici A
Campus de la UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
Tel.: 93 581 41 66
Fax: 93 581 41 67
ides@uab.es
www.uab.es/ides

Equip de la Unitat

Dra. Maite Martínez
Directora

Dra. Elena Añaños
Àmbit d'Innovació

Yemiko Kanashiro
Àmbit de Formació

Lidia Arroyo
Sarai Sabaté
Equip col·laborador

Jordi Grau
Virtudes Guzmán
Suport administratiu

Edició i impressió

Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma de Barcelona

III JORNADA de CAMPUS
d'INNOVACIÓ
DOCENT

20 de setembre de 2006

Eixos temàtics

1. Estratègies d'aprenentatge
2. Avaluació dels aprenentatges
3. Recursos virtuals
4. Planificació docent

Presentació de comunicacions/pòsters

Data límit del lliurament de resums: 30 de juny de 2006
Data límit del lliurament de comunicacions completes:
fins al 24 de juliol de 2006

La Jornada de Campus es portarà a terme a l'Hotel Campus,
Saló Arnau Vilanova

<http://www.uab.es/ides>

IDES

Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma de Barcelona

UAB

